

Міхненко Г. Е., к.пед.н., доцент

Національний технічний університет України
«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»

Мельник В. В., к.мед.н., доцент

Національний медичний університет імені О. О. Богомольця

АКАДЕМІЧНА МОБІЛЬНІСТЬ: ІНОЗЕМНІ СТУДЕНТИ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ

В умовах глобалізації та інтернаціоналізації економіки, зміцнення систем освіти, а також викликів системам охорони здоров'я в усьому світі (поява емерджентних інфекцій, епідемії, справедливий доступ до медичного обслуговування тощо) основною метою вищої медичної освіти є якісна підготовка професійних кадрів у галузі медицини, здатних ефективно працювати у сучасному світі [1]. Водночас, процес отримання вищої медичної освіти має стати доступнішим, ефективнішим і конкурентоспроможним [2]. У вирішенні цього питання велике значення має академічна міжнародна мобільність студентів-медиків. У зв'язку з цим значно зріс попит на вищу освіту за кордоном, що потребує застосування нових методичних підходів до професійної підготовки іноземних студентів з урахування їх особливостей.

Особливої уваги заслуговує підготовка студентів англomовної форми навчання у медичних закладах вищої освіти (ЗВО), оскільки частка таких студентів щороку зростає. Навчання іноземних громадян англійською мовою в Національному медичному університеті імені О.О. Богомольця (НМУ) було розпочате ще в 2004 р. Нині іноземні студенти навчаються за спеціальностями «Лікувальна справа», «Стоматологія» та «Фармація». Впродовж цього часу кількість студентів з англomовною формою навчання зростала, і впродовж останніх п'яти років на перший курс було зараховується більш як 700 студентів. У НМУ наразі проходять навчання англійською мовою за спеціальностями «Медицина», «Фармація» та «Стоматологія» студенти різних країн, а саме: Гана, Йорданія, Саудівська

Аравія, Іран, Ірак, Палестина, Індія, Ліван, Кувейт, Чад, Нігерія, Туреччина, Польща, Швеція, США. Усе це висуває великі вимоги до якості викладання дисциплін, особливо на перших трьох курсах, оскільки саме у цей час відбувається психологічна, культурна адаптація студента до країни, у якій проводиться навчання, до освітнього середовища, до традицій тощо.

Сучасна академічна мобільність передбачає, що під час навчання впродовж певного періоду в іншій країні, студенти-медики розвивають свій інтелектуальний потенціал в просторі національних, культурних, політичних, наукових та інших взаємозв'язків, отримують доступ до якісніших та інноваційних освітніх програм, до дослідницьких можливостей та повертаються на батьківщину з якісно новим рівнем знань, наукового і культурного досвіду [2].

Порядок здійснення академічної мобільності усіма учасниками освітнього процесу визначений у затвердженій Кабінетом Міністрів України від 20.08.2015 року постанови №579 «Про затвердження Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність». Академічна мобільність студентів є суттєвим механізмом розвитку вищої школи, спрямованим на підвищення якості навчальних програм і планів, рівня наукових досліджень, посилення академічної та культурної інтернаціоналізації європейської вищої освіти, а також ступеня особистісного розвитку студента [3]. Академічна мобільність виражається в здатності долати мовні бар'єри і оперативно реагувати на мінливі умови оточуючого середовища для досягнення власних освітніх цілей [4]. На особистісному рівні є ряд чинників, які впливають на ефективність навчання студентів за програмами академічної мобільності: мотиваційний, інформаційний, оціночний, діяльнісний, соціокультурний, комунікативний та креативний [4]. При роботі з іноземними студентами найбільше значення приділяється комунікативному чиннику, оскільки саме недостатній рівень володіння іноземною мовою стає бар'єром для

успішного спілкування з колегами, викладачами та адміністрацією, і наслідком має менш успішне засвоєння дисциплін. Не менш важливим є соціокультурний чинник, що полягає у нестачі знань про традиції і культуру інших народів, та мотиваційний чинник, що значною мірою впливає на бажання студента докладати зусиль під час навчання [4]. Якщо психологічні, культурні особливості іноземних студентів не враховувати, то студенти можуть байдуже або навіть негативно ставитись до дисциплін в процесі навчання [6]. При підготовці студентів медичних ЗВО важливо створити сприятливе освітнє середовище, спрямоване не лише на підготовку студентів до успішного складання іспиту з дисципліни шляхом інтенсивної підготовки за допомогою тестування, але і на формування якісних знань та вмінь [5].

Тому слід застосовувати ефективні форми навчальної діяльності для розвитку професійної компетентності майбутнього лікаря [4]. Використання сучасних освітніх технологій (інтерактивні лекції, використання методу кейсів та інше), залучення студентів до практичної та наукової роботи дозволяє студентам достатньою мірою оволодіти знаннями та уміннями у медичній галузі, підвищити соціальну та професійну активність, реалізувати творчий потенціал. Значну увагу слід приділяти підготовці та регулярному підвищенню кваліфікації викладачів, що залучені до роботи з іноземними студентами як зі спеціальності, що викладається, так і з іноземної мови, якою проводиться викладання. Виправданим є залучення викладачів та науковців інших ЗВО або науково-дослідних установ до освітнього процесу, а також заохочення студентів до проведення наукових досліджень [4].

Отже, академічна мобільність іноземних студентів до закладів вищої медичної освіти України вимагає створення відповідного освітнього середовища, у якому враховуються етнічні, психологічні особливості студентів з різних країн, мовна підготовка студентів та викладачів, залучення ефективних форм навчальної діяльності, що дозволить

поліпшити взаємодію студента та викладача з метою підвищення рівня знань студентів.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Данько Н. Електронна інтернаціоналізація вищої освіти / Н. Данько // Проблеми сучасної освіти. – 2017. – № 6. – Режим доступу: <https://periodicals.karazin.ua/issuesedu/article/view/8897>

2. Перспективи і проблеми інтернаціоналізації й академічної мобільності студентів у сфері медичної освіти / І. В. Яценко, Д. С. Аветиков, К. П. Локес, В. М. Гаврильєв // Актуальні питання медичної (фармацевтичної) освіти іноземних громадян: проблеми та перспективи : збірник статей навч.-наук. конф. з міжнар. участю, м. Полтава, 22 листопада 2018 р. – Полтава, 2018. – С. 116-117.

3. Хоминець С. І. Деякі аспекти академічної мобільності студентів у вітчизняній освітній практиці / С.І. Хоминець // Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: «Педагогіка. Соціальна робота». – 2018. – Вип. 1 (42). – С. 259-263.

4. Шеремет А.Н. Формирование академической мобильности будущих учителей информатики средствами информационных и коммуникационных технологий: автореф. дис. ... канд. пед. наук: 13.00.08 – теория и методика профессионального образования / Алена Николаевна Шеремет. – Новокузнецк: КГПА, 2009. – 22 с.

5. Cleland J., Cilliers F., van Schalkwyk S. The learning environment in remediation: a review / J. Cleland, F. Cilliers, S. van Schalkwyk // Clin. Teach. – 2018. – №15(1). – С. 13-18. doi: 10.1111/tct.12739. Epub 2017 Dec 20

6. Kostiuk O. V. Threelinguallism situation of co-operation in the educational space as a factor of personality neurotization / O. V. Kostiuk // Актуальні проблеми психології. – 2015. – Т. 10, Вип. 27. – С. 750-760. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/appsuh_2015_10_27_74